

[Lars M. Olsen.]

farveløs, om ikke det enkelte menneske havde mulighed for fordybelse i musernes verden. Men det officielle Danmark — det vil sige stat og kommune — viser efter manges opfattelse en for ringe interesse for kunsten og kunstnernes vilkår.

En stærk kontrast hertil mødte os, når man før krigen vendte blikket mod lande, hvis statsform var autoritær. Det er velkendt, at Mussolinis Italien og Hitlers Tyskland med held søgte at spænde kunstnerne til deres lands politiske ideologier. De kunstneriske udtryk, der derved skabtes, blev også derefter. Denne statsdirigerede og stærkt tendentiøse kunst gik til bunds med de nævnte systemers fald. Også mod øst kan man iagttagende de samme tendenser indenfor kunstens forskellige udtryksformer; særlig kraftig synes påvirkningen at være inden for litteraturen og musiklivet.

I den liberale og demokratiske stat udsættes kunsten ikke for slig påvirkning eller rettere ensretning. Den kan i fuld frihed vælge sine egne udtryksformer og mål. Staten kender ingen tendens eller „isme“, som den kræver respekteret eller fulgt. Men desværre stiller det offentlige altfor sjældent den udøvende kunstner overfor løsning af større opgaver. Man kan ikke helt frigøre sig for den betragtning, at enevælden var mere rundhåndet med opgaver. Det kan derfor forekomme temmelig ejendommeligt, når man i dag ser malere og billedhuggere troppe op og tage afstand fra opførelsen af et Willumsen-museum. Et kulturelt initiativ løfter og fremkalder meget ofte et nyt. Der bliver jo ikke ved opførelsen af dette museum taget noget fra andre kunstnere, hvis det lovforslag, der ligger på tingets bord, gennemføres — måske snarere tværtimod.

Jeg mærkede mig den højtærede ministers udtalelser ved lovforslagets fremsættelse og det tilsagn, han gav med hensyn til at finde udveje for udstillingsplads for yngre kunstneres arbejder. Men iøvrigt kan man vel sige, at der er noget symbolsk i, at dette forslag, hvortil Willumsens navn er så stærkt knyttet, netop fremkalder de voldsomme reaktioner fra forskellige side.

Der har altid stået kamp og strid om Willumsen, vor tids største kunstneriske begavelse. Han var i sine ungdoms-

manddomsår et hoved højere end alle sine kolleger, et universelt geni, der mestrede grafikken, skulpturen, arkitekturen, keramik og malerkunst med næsten lige stor sikkerhed. Alle stadier i den moderne kunstudvikling har han gennemlevet og givet udtryk. Han har rejst problemer og eksperimenteret som ingen andre herhjemme. Ideen til et Willumsen-museum eller, som det hed for en snes år siden, da tanken første gang blev rejst, en Willumsen-samling, blev for ca. 10 år siden på ny taget op. Man nævnte dengang muligheden af at placere en samling af Willumsens malerier på statens museum for kunst, en idé, som imidlertid måtte opgives på grund af manglende plads. Det var på daværende tidspunkt han selv fremsatte planer om bygning af et museum. Men nu er spørgsmålet påny blevet aktuelt, og det er blevet det på et realistisk og holdbart grundlag.

Efter lovforslaget deler stat og kommune udgifterne ved museets opførelse, medens en anden fordeling er aftalt for driftens vedkommende.

Der har, som før nævnt, rejst sig nogen kritik mod planen fra visse kunstneres side. Denne kritik har væsentlig samlet sig om, at mange af Willumsens mest betydelige arbejder — arbejderne fra ungdomsårene — næppe vil finde plads i museet. Dernæst har man, ligeledes med voldsom kraft, vendt sig mod den såkaldte gamle samling, som Willumsen ligeledes kræver installeret i det påtænkte museum.

I søndags havde endelig et dagblad en større artikel, i hvilken der blev slået til lyd for, at man samtidig med opførelsen af et Willumsen-museum skulle skabe udstillingsrum væsentlig til fordel for den yngre og eksperimenterende kunst. Det kan ikke nægtes, at denne plan ser interessant ud, men det kan vist heller ikke bortforklares, at planen om Willumsen-museet dermed også ville blive skrinlagt, idet en sådan plan vel sagtens vil kræve en 3—4 millioner mere, end der regnes med i det forslag, vi i dag behandler — eller måske endnu mere. Det iøvrigt interessante forslag kan derfor næppe kobles til denne plan om et Willumsen-museum, uden at vi opgiver det arbejde, der hidtil er gjort, og som forleden blev tiltrådt af kommunalbestyrelsen i København.